

Občianske združenie Slovenské planetária

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2019

Námestie Biely kríž 3
831 02 Bratislava 3

www.planetaria.sk
info@planetaria.sk

IČO: 423 57 004

Obsah

1. Stručné hodnotenie činnosti a hospodárenia v roku 2019

2. Činnosti združenia

3. Činnosti pre ciele skupiny

4. Strategický rozvoj združenia

O združení

Združenie založili zanítení astronómovia na zvel'adenie podmienok fungovania planetárií na Slovensku a na zlepšenie prístupu verejnosti k poznatkom o vesmíre a astronómii. Občianske združenie Slovenské planetária bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra SR 13. 12. 2013 pod značkou VVS/1-900/90-428 68 a prvú činnosť začalo vyvíjať v roku 2014.

1. Stručné hodnotenie činnosti a hospodárenia v roku 2019

Najúspešnejšie akcie v roku 2019

V roku 2019 sme sa opäť zúčastnili na úspešných akciách AnimeSHOW, Comics salón a na festivale Pohoda. Uskutočnili sme spolu 6 verejných pozorovaní vo večerných hodinách. Okrem výkladu o pozorovaných objektoch sme návštevníkom vysvetľovali poslanie nášho združenia a dôvody, pre ktoré Bratislava potrebuje planetárium. S architektmi planetária pre Bratislavu sme spolupracovali na návrhu usporiadania interiéru a na technickej štúdií. Podpísali sme trojstranné memorandum o spolupráci s primátorom Bratislavy a s investorom planetária na nábřeží Dunaja.

Hospodárenie

V roku 2019 sme do príjmov združenia získali prostriedky najmä z členských príspevkov a z asignačnej dane (tzv. 2 %). Finančné prostriedky sme využili na financovanie ciest do planetárií a na tlač propagačných materiálov. Vyšší zostatok bude prenesený do ďalšieho roku na nákup astronomickej techniky.

Príjmy		Výdavky	
Členské	1056,00	Administratívne poplatky	115,98
Dve percentá	924,98	Cestovné a diéty	123,73
Iné príjmy	424,39	Propagácia a web	70,27
		Technické vybavenie	84,53
SPOLU	2405,37	SPOLU	394,51

2. Aktivity združenia

Pozorovanie astronomickými ďalekohľadmi

Verejné pozorovania sú vynikajúci prostriedok na zviditeľnenie užitočnosti planetária v mestách, kde je viditeľnosť objektov na oblohe obmedzená. Je to vhodná príležitosť na predstavenie príbehu nášho združenia ľuďom, ktorí astronómii doteraz nevenovali pozornosť, ale pohľad do ďalekohľadu ich nadchne.

Na naše verejné pozorovania sme používali niekoľko astronomických ďalekohľadov:

- Dobson Explore Scientific Ultra light Dobsonian 12"
- Bresser NT130
- Celestron GOTO National Geographic 90/1250
- Solárny teleskop LUNT.

Vzhľadom na zvýšený svetelný smog v centre Bratislavy sú na pozorovanie vhodné iba tie najjasnejšie objekty na nočnej oblohe, ako sú Mesiac, Venuša, Mars, Jupiter, Saturn a pri dobrých pozorovacích podmienkach aj iné objekty, ako napríklad dvojhviezda Albireo, galaxia v Androméde, Veľká hmlovina v Orióne, hviezdokopy Plejády, dvojitá hviezdokopa χ a h Persei, dvojhviezdy Alcor a Mizar a ďalšie.

Všetky pozorovania zabezpečujú minimálne dvaja demonštrátori z radov našich členov. Spätná väzba získaná počas organizácie pozorovaní od návštevníkov nás stále utvrdzuje v našom presvedčení, že planetárium v Bratislave má svoje miesto a bude živou kultúrnou a vzdelávacou inštitúciou, slúžiacou nielen na popularizáciu vedy.

Astronomické prednášky a workshopy pre dospelých

Pre dospelých a astronomických amatérov, ktorí už majú základné znalosti o astronómii nadobudnuté, sme pripravili prednášky a workshopy na odbornejšie témy, napríklad o astrofotografii alebo metódach merania vzdialeností vesmírnych objektov.

Zoznam našich ďalších aktivít

1. 10-13.1. medzinárodná pripomienka storočnice IAU pod názvom [100 hodín astronómie](#) - na programe sa podieľal Patrik Čechvala. Pred FMFI UK sme uskutočnili verejné pozorovanie konjunkcie Marsu a Mesiaca.
2. 26-28. 4. výročný festival Slavcon, kde naši členovia vystúpili s príspevkami a vonku sme ponúkali pozorovanie Slnka a nočnej oblohy.
3. 16.5. [Medzinárodný deň svetla](#) pod záštitou IAU, kde sme prispeli verejným pozorovaním oblohy.
4. 26.6. verejné pozorovanie Slnka a nočnej oblohy v rámci podujatia SAVinci v lokalite Westend.
5. 8x astronomické pozorovanie v Sade Janka Kráľa pre detský fotografický krúžok - Stredoeurópsky dom fotografie.
6. 11-13.7. festival Pohoda, letisko Trenčín, astronomické pozorovanie pre návštevníkov festivalu.
7. 16.7. astronomické pozorovanie pre deti v detskom centre Rafael, Bratislava.
8. 20-22.9. Comics salon, Bratislava.
9. 25-28.9. kongres Astronomické Slovensko, účasť viacerých členov združenia.
10. 11.11. verejné pozorovanie prechodu Merkúra cez Slnecny disk.
11. Tri pozorovania na zákazku pre súkromné osoby a pre firmy, ktoré si objednali večer s astronómom a teleskopom.

Kampaň 2 % z daní

Kampaň na 2 % z daní sme viedli jednak každý z členov Združenia po vlastnej línii medzi svojimi kolegami a známymi a tiež na Facebooku. Podľa výpisu od daňového úradu sme dostali príspevky od siedmich darcov v celkovej výške 924,98 eura.

Propagácia akcií na sociálnych sieťach

Združenie na komunikáciu na sociálnych médiách v súčasnosti využíva Facebook a Instagram, keďže sa vzhľadom na predmet a obsah činností nášho združenia najviac hodia na oslovenie verejnosti. Komunikačný plán je zameraný na zviditeľnenie článkov z vlastnej webstránky aj na zobrazenie prevzatých príspevkov z iných spriaznených organizácií.

Webstránka planetaria.sk

Združenie má svoju stránku na doméne www.planetaria.sk, ktorá využíva platformu Wordpress. Na úvodnej stránke obsahuje správy a novinky zo sveta planetárií a astronómie. Najaktuálnejšie články sú publikované v hornej časti so staršími článkami zoradenými pod nimi v troch stĺpcoch s fotkou a perexom. Na hornej lište sú prekliky na podstránky, menu na lište je: Prehľad, Svet, Technika a História. Dlhodobé informácie na stránke sú zamerané na odborné informácie o planetáriách.

Predaj astronomického tovaru

E-commerce združenia ponúka na predaj predmety a služby na podporu činnosti združenia Slovenské planetária. E-shop je dostupný z hlavnej stránky preklikom z tlačidla "Kúpte si tričko" a pozostáva z ponuky dvoch produktov: Tričká a Pozorovania a prezentácie. Predaj fyzických produktov si vyžaduje viac úsilia na ich propagáciu, avšak ponuka pozorovaní na zakázku je vysoko populárna a je vhodné ju ďalej rozvíjať.

3. Činnosti pre cieľové skupiny

Konzultačná a poradenská činnosť

Na združenie sa telefonicky aj písomne obracajú ľudia aj organizácie s najrôznejšími otázkami z oblasti astronómie a prírodných vied. Pri mediálne zaujímavých astronomických udalostiach, napríklad pri zatmení Mesiaca alebo prelete sondy popri nejakom telese v Slnecnej sústave, je združenie kontaktované novinárskou obcou so žiadosťou o komentár alebo vyjadrenie. Naši členovia na otázky a žiadosti odpovedajú rýchlo a odborne.

Komunikovať s verejnosťou sa snažíme aj prostredníctvom zasielania tlačových správ médiám.

Mapa planetárií na Slovensku

Na stránkach <http://planetaria.sk/prehľad/> je zverejnená mapa hviezdární a planetárií na Slovensku s detailnými informáciami o slovenských planetáriách.

4. Strategický rozvoj združenia

Členstvo v Medzinárodnej asociácii planetárií (IPS)

Najväčšou organizáciou združujúcou planetária po celom svete je Medzinárodná spoločnosť planetárií (angl. International Planetary Society, <http://www.ips-planetarium.org/>). Plnohodnotným členom tejto organizácie sme od roku 2016. V roku 2019 sa konali len menšie podujatia a svetové zhromaždenie IPS je plánované až na rok 2020 v kanadskom Edmontone. Časopis IPS Planetarian využívame ako inšpiráciu na články pre našu webstránku.

Projekt Planetárium Samuela Mikovíniho

Planetárium je najmä vzdelávacie zariadenie, ktoré navštevujú školské skupiny a rodiny s deťmi. Doplnkovo sa planetária venujú aj kultúrnym programom, napríklad hudobným projekciám. Popri planetáriách bývajú organizované aj astronomické krúžky, prednášky a programy pre verejnosť či privátne kultúrne programy. Misiou nášho združenia je vybudovať planetárium v Bratislave a združovať planetária a centrá popularizácie vedy na Slovensku, aby sme podporili zvyšovanie kvality programov a zlepšovanie reputácie prírodných vied v spoločnosti.

Členovia združenia a ich astronomické aktivity

Peter Bartek – člen kontrolnej komisie združenia, dlhoročný astronomický nadšenec so záujmom o planetárnu astronómiu. Začínal v astronomickom krúžku PKO. Je kvalifikovaným tlmočníkom a prekladateľom z nemčiny. V združení pôsobí ako hospodár.

Patrik Čechvala – študuje astronómiu a astrofyziku na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave. Vo veľkej miere sa venuje aj popularizácii tohto odboru, a to prostredníctvom členstva vo vzdelávacích organizáciách, vypomáhaním pri organizácii vedeckých festivalov, pozorovaní a prednášok pre verejnosť. Takisto pôsobí ako vedúci Astronomického krúžku v Prírodovednom múzeu SNM v Bratislave.

Jakub Gajdoš – študent, záujemca o vesmírnu tematiku a jej popularizáciu.

Ľubomíra Hujsová – záujemkyňa o vesmírnu tematiku a jej popularizáciu.

Juraj Kubica – sa začal venovať astronómii na astronomickom krúžku v PKO ešte ako žiak ZŠ. Vyštudoval elektrotechniku na STU v Bratislave. Popritom pôsobil aj ako lektor astronomických krúžkov v PKO, neskôr v prírodovednom múzeu SNM. Viac rokov sa venoval pozorovaniu premenných hviezd v Českej astronomickej spoločnosti. V súčasnosti podporuje zámer vybudovať planetárium v Bratislave prostredníctvom občianskeho združenia Slovenské planetária, ktorého je zakladajúcim členom.

Jarmila Mejia – učiteľka so záujmom o vesmírnu tematiku a jej popularizáciu.

Michal Novota – sa venuje konzultingu a koučingu v oblasti reštartu a rozvoja značiek, PR stratégií, komunikačných, manažérskych a líderských zručností v spoločnosti Restartup.

Peter Volek – je zakladajúcim členom združenia Slovenské planetária, je členom riadiaceho výboru združenia. Je nadšeným amatérskym astrofotografom. Vyštudoval Elektrotechnickú fakultu STU v Bratislave. Profesne pôsobí ako projektový manažér a dlhoročný špecialista v oblasti veľkej zdravotníckej techniky.

Tomáš Vorobjov – absolvent Colby College, Maine, USA v odbore informatiky, matematiky a fyziky. Profesionálny astronóm a objaviteľ kométy nesúcej jeho meno. Astronómiu popularizuje bez prednášok, originálnym spôsobom. Pozorovania z profesionálnych observatórií sprostredkúva stovkám stredných škôl po celom svete a umožňuje študentom zažiť radosť z objavovania.

Peter Wachter – O astronómiu sa zaujíma od útleho detstva, keď navštevoval astronomický krúžok pri Vlastivednom múzeu v Spišskej Novej Vsi. Do združenia vstúpil v roku 2014. Okrem kontrolnej činnosti má v združení na starosti marketing a komunikáciu s verejnosťou, ktorým sa aj profesionálne venuje. Vyštudoval Ekonomickú univerzitu v Bratislave a absolvoval semestrálny predmet Astronomy: Exploring Time and Space na University of Arizona.